

награђиваног
пастува

Шерлока Холмса

балерине

будистичког
монаха

Ипак ја поседујем
урођени инстинкт...

писца
петпарачких
прича

берзанског
посредника

принцезе

одликованог
генерала

погребникове ћерке

помоћника
библиотекара

лекара

краве на
седативима

гусенице

ћерке управника
поште

горштака

руског
шпијуна

преплашеног
зеца

лава

затрпао
рудара

нећакe
произвођача
сира

Kejleb Krisp

Донесите ми главу

Ајви Покет

Превела с енглеског
Сандра Бакић Топаловић

Илустровала
Барбара Кантини

Одисеја
Београд, 2022.

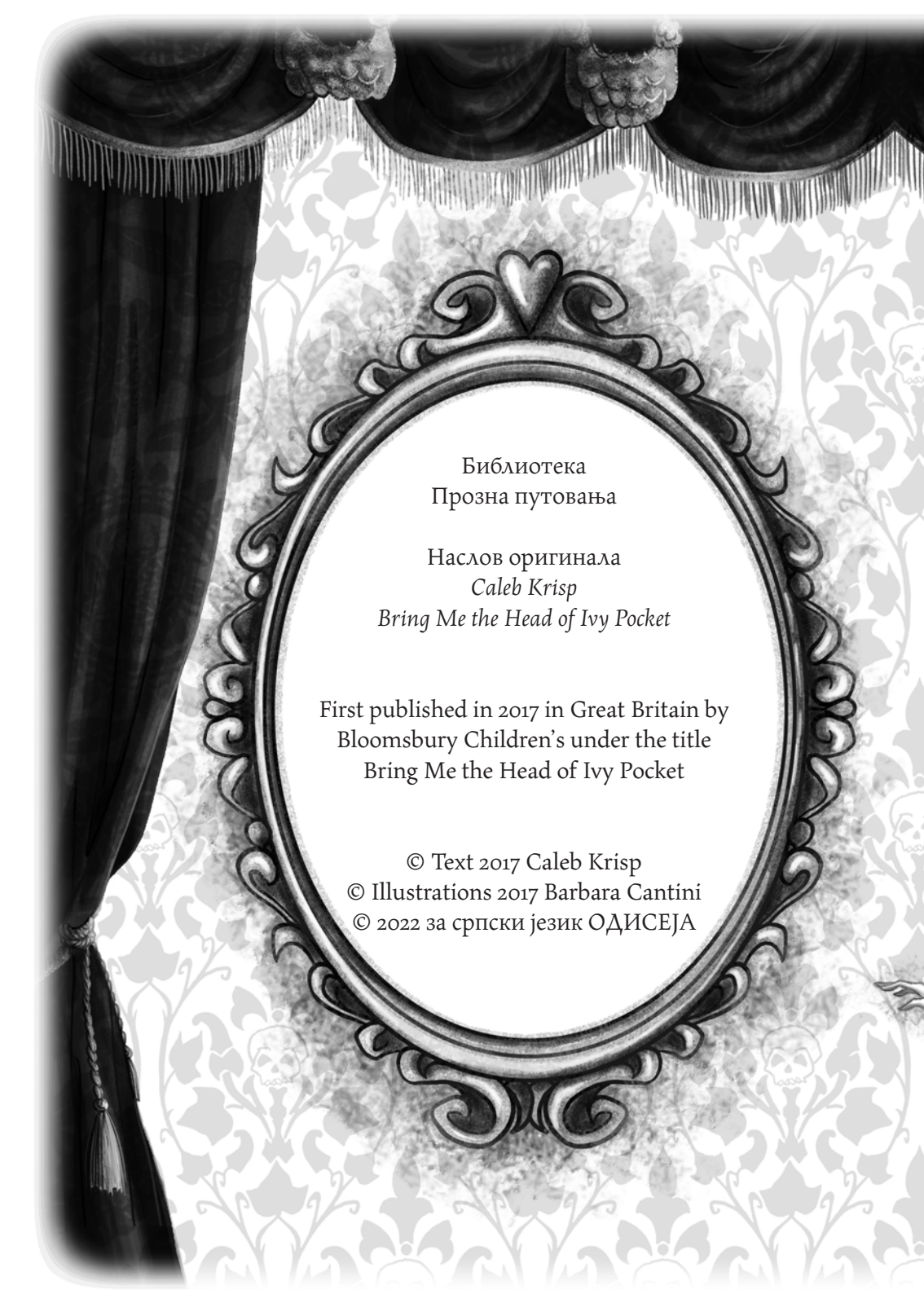

Донесите ми главу

Ајви Покет

Кејлеб Крисп

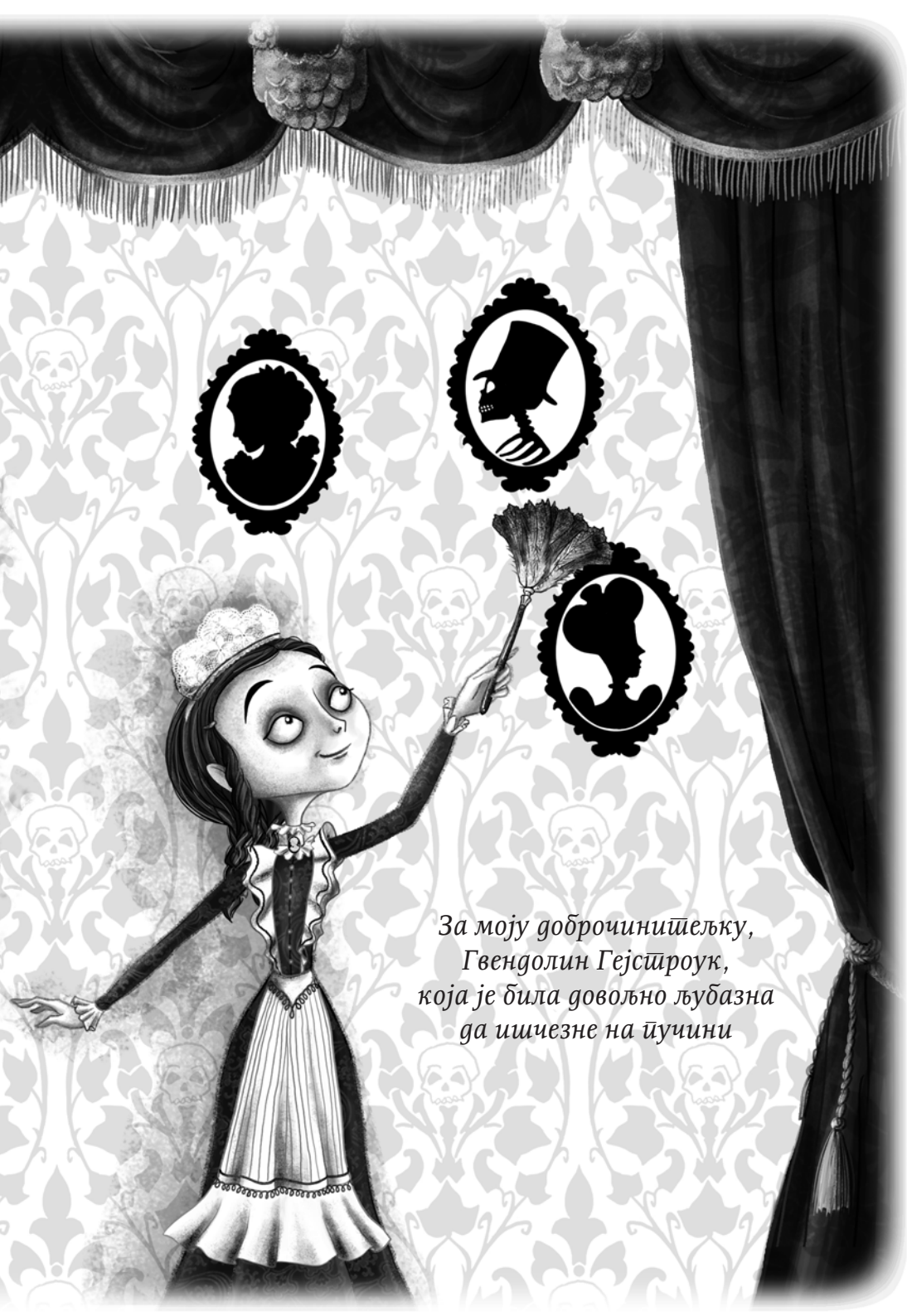

Библиотека
Прозна путовања

Наслов оригинала
Caleb Krisp
Bring Me the Head of Ivy Pocket

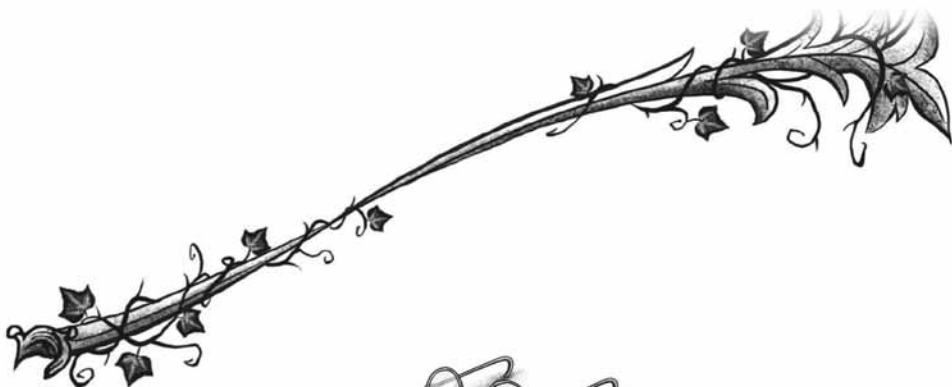
First published in 2017 in Great Britain by
Bloomsbury Children's under the title
Bring Me the Head of Ivy Pocket

© Text 2017 Caleb Krisp
© Illustrations 2017 Barbara Cantini
© 2022 за српски језик ОДИСЕЈА

За моју добротиницељу,
Гвендолин Гејстроук,
која је била довољно љубазна
да ишчезне на њучини

„Што успоравамо?”

Нисам спавала. Само сам мало дремала, као што то иначе раде младе даме током дугих путовања кочијом. Уста су ми била широм отворена. Глава отмено забачена уназад. Из носа би ми се повремено отело необично музикално шмрктање. Све веома елегантно.

„Кочијашу, зашто смо успорили?” Била је то нека жена. Звучала је прилично изнервирано. „До следећег заустављања има неколико километара. Ово је сасвим недопустиво.”

Моја мирна дремка није могла да се носи са тако бучним створењем. Док је наклапала о „непланираним станицама”, одједном сам постала свесна трескања прозора и све тишег звука точкова кочије која се зауставља.

„Опростите.” Осетила сам оштар ударац у ребра. „Да ли бисте се мало померили?”

Одгурнута сам у страну јер се неко прогурао између мене и прозора. Избегчила сам се. „Шта то радиш, луда краво?”

Била је то уштогљена Американка – госпођица Финч. Иста она која се згражавала због тога што сама путујем до Лондона. „Са свог места не видим пут, а хоћу да знам зашто смо се одједном зауставили.” Напућила је усне и намргодила се. „То је *сасвим* недопустиво.”

Била сам згњечена уз згодног младића који је чврсто спавао са примерком *Дејвида Којерфилда* наслоњеним на груди. На седишту преко пута три седокосе сестре биле су заузете штрикањем идентичних жуто-плавих шалова. (Нисам им знала имена, али била сам готово сигурна да су Палчица, Клемпа и Наџак-баба.)

„Сасвим разумљиво”, рекла сам, љубазно одгурујући госпођицу Финч раменом. „Уосталом, чему служе вожње кочијом, ако не да вас неко насилно тргне из сна?”

Госпођица Финч је навукла завесу. „Жао ми је због тога”, рекла је мада уопште није звучала као да јој је жао. „Иако сам вас само мало ћушнула.”

„Дабоме”, искрено сам се сложила. „Сигурна сам да је само *деловало* чудовишно болно јер сте обдарени рукама дрвосече.”

Госпођица Финч је бесно трепнула. Погледала у своје руке. „Ја... Увек су ме описивали као *фину*.”

„Што ваше јаке подлактице чини још изванреднијим.” Пљеснула сам је по колену као што то раде новопечени пријатељи. „Требало би да се придружите циркусу, драга. Згрнули бисте богатство.”

Намрштила се, одмахнула главом и фркнула. Што је амерички начин исказивања апсолутне забављености. Онда се окренула и провирила кроз прозор. „Толико је мрачно да скоро ништа не видим.”

То је било тачно. Иако је мој сат показивао два сата по подне, напољу је било веома суморно – тамни облаци су се навукли и таласали се попут дима из оцака.

Села сам на своје место и уздахнула. Размишљала сам о томе где сам. И због чега. Кочија је била на путу за Лондон. А разлог за моје путовање био је смртно озбиљан. Да спасем Ребеку и вратим је кући (Улица Винслоу била је једино место из ког сам могла да пређем директно у Кућу Проспе). Да откријем зашто се чинило да су ме они стражари који је чувају препознали. И да избегнем Анастасију Радклиф из оне грозне луднице у Ислингтону и поново је спојим са дететом од којег је сурово растављена. Али баш у том тренутку кочија се зауставила. И то ми се први пут учинило као прилично необично. „Шта видите, госпођице Финч?”

„Не много”, одговорила је. „Кочијаш силази.”

„Нешто је на путу”, рекла је Клепа вирећи кроз свој прозор.

„Шта би то могло да буде?”, упитала је Палчица.

Нацак-баба је пуцнула прстима ка мени као да сам пудла. „Девојко, иди и реци кочијашу да заобиђе то што блокира пут. Реци му да моје сестре и ја морамо бити у Лондону до девет, у супротном ћемо пропустити брод.”

Иако сам очигледно мрзела да радим оно што ми нареде – посебно нељубазни матори шишмиши – *желела* сам да сазнам шта нас је задржало. Зато сам се провукла поред госпођице Финч и изашла из кочије. Пут су оивичавала густа поља пшенице, златно класје попримало је боју рђе под тмурним олујним облацима. Чула сам шум узрујаних гласова у даљини – али нисам разумела зашто су узрујани све док нисам обишла коње и погледала пут.

Мала кола натоварена дрвима била су преврнута. Возач је лежао на земљи, а из главе му је липтала крв. Поред њега је стајала крупна жена и ридала као луда док је наш кочијаш, господин Адамс, одвезивао два црна пастува која су била везана за кола.

Када су се коњи ослободили, господин Адамс се сагнуо да се постара за повређеног човека који је био више забринут за своја кола. Док су возачи расправљали о томе шта се догодило, господин Адамс је показао на малу сеоску кућу у даљини и рекао да би додатни пар руку био од помоћи.

„Да одем и јавим шта се догодило?“, питала сам како бих помогла.

„Могла сам погинути!“, друкнула је здепаста жена. „Чудо живо да нисам сломила врат!“

„Јесте ли повређени, госпођо?“, зачула сам глас иза себе. Окренула сам се и видела намрштену госпођицу Финч. „Могу ли да помогнем?“

„Пала сам на раме“, рекла је жена држећи се за руку, „и страшно ме боли.“ Поново је зајецала. „Могла сам да погинем.“

„Шта се догодило?“, питала сам је.

Показала је ка повређеном мушкарцу. „Возио је као лудак, ето шта!“

Почела је киша коју је ветар наносио у свим правцима.

„Сиротице“, рекла је госпођица Финч озбиљно. „Дођите са нама у кочију у заклон. Послаћемо по доктора.“

„Врло сте љубазни“, рекла је госпођа, „али боље је да останем овде и држим око на свом пртљагу“. Климнула је главом у мом правцу. „Можда би девојчица могла да ми прави друштво? Потпуно сам растројена, стварно јесам.“

Госпођица Финч је рекла да је то изванредна идеја – гурнула ме је ка цмиздривој госпођи и пожурила назад у кочију. Жена ми је стиснула руку и упорно понављала како је била на ивици смрти. Приметила сам да је повремено бацала поглед на пут иза нас.

„Озбиљно сте ударили главом“, рекао је господин Адамс подижући возача на ноге.

„Знао сам и за горе”, рекао је возач трзајући се од бола.
„Само... треба само мало да одморим.”

Господин Адамс је помогао возачу да се одгега до ивице пута и нежно га спустио на земљу. Нисам обраћала много пажње – мој поглед је и даље био прикован за моржа који ми је стискао руку. Била је величанствено крупна за једну даму у невољи. Ситних очију, застрашујуће приближених једно другом. Кожа јој је била пуна кратера и избочина попут чајног колачића. Обрве чупаве. Нос се кривио надесно. Наговештај брчића. Све у свему, била је невероватно уверљива. Али не и када сам ја у питању. Јер ја сам *врло добро* знала ко се крије иза те грозне маске.

„Веома импресивно, госпођице Олвејз”, рекла сам и отргла јој се из стиска. „Преврнута кола, повређени возач – изгледа врло уверљиво.”

Злица је коракнула уназад, запрепашћена. „О чему причаш?”, узвикнула је. „Умало да погинем! Могла сам да сломим...”

„Да, да, врат је могао да вам се сломи као гранчица. Али није јер је све ово монструозна клопка. С тим што сам ја исувише паметна да бих насела.”

„Ти ниси нормална.” Грозна жена је погледала у господина Адамса. „Јесте ли чули шта ми је рекла? Мала је луда!”

Почело је да грми из све снаге док ме је господин Адамс посматрао чешкајући браду. „Не могу да говорим о њеном стању”, рекао је полако, „знам само да путује сама и да нема пртљаг.”

„Ето!”, повикала је жена. „Какво то дете путује *само* кроз земљу без пртљага?”

Хистеричне оптужбе имају обичај да привуку гужву – због чега су три наборане сестре избациле главу кроз прозор кочије и бесно кокодакале: „У чему је проблем?”, питала је Клемпа прилично заинтересовано.

„Ова мала ме је оптужила да сам уљез!”, закрештала је грозна жена.

Три сестре су хорски запрепашћено уздахнуле.

„Зато што јесте уљез”, изјавила сам показујући у неваљалицу. „Пре само неколико месеци ишла је наоколо маскирана у буцмасту библиотекарку. А сада има нову маску. Испод ове дебеле монструозности крије се потпуно изопачени књишки мољац. Дошла је да ме зароби и од мене направи краљицу којом ће управљати.

Сестре су поново запрепашћено уздахнуле. Господин Адамс је одмахнуо главом. А грозна прерушена жена је почела да плаче. Каква изванредна представа госпођице Олвејз!

„Шта се дешава?” Госпођица Финч нам се приближавала скрштених руку. „И зашто сви буљите у девојчицу?”

„Изрекла је извесне *ојшужбе*”, рекао је господин Адамс озбиљно.

„Какве оптужбе?”, питала је госпођица Финч.

Поново сам изнела свој случај.

Госпођица Финч је слушала. А онда уздахнула. „Разумем.”

Ни она ми није веровала!

„Не смемо кривити дете”, рекла је прерушена гадур одмахујући главом. „Познајем доктора у суседном селу – ви наставите својим путем, а ја ћу је одвести и постарати се да добије потребну помоћ.”

Чинило се да моји сапутници сматрају да је то разумна идеја, због чега је било неопходно хитно реаговати. „Гледајте!”, рекла сам гласно. „Доказаћу да говорим истину.”

Насрнула сам на уљеза и ухватила је за орловски нос, победоносно га цимајући. Када госпођица Финч и остали виде вештачки нос у мојој руци, прштаће од понизних извињења.

„Шта то ради?”, заскичала је Палчица.

„Остави ту жену!”, завапила је госпођица Финч.

„За тренутак, драга”, одговорила сам. „Само да јој прво скинем лице.”

Наставила сам да цимам нос. Нажалост, био је прилично тврдоглав и није хтео да се скине ма колико га вукла. Време није било на мојој страни па сам одустала од носа и устремила се на чупаве обрве. Чврсто сам одлучила да их стргнем. Али ни оне нису попуштале.

„Престани!”, вриштала је зла преваранткиња ударајући ме. „Мичи се од мене!”

Нос јој је изненађујуће поцрвенео од свег тог силног цимања и приметила сам малу капљицу крви како јој клизи низ леву обрву. Што је било страшно неочекивано.

„Остави је на миру, мала”, рекао је господин Адамс, нежно ме склањајући од ње. „Само погоршаваш ситуацију.”

„Поремећена је”, рекла је Наџак-баба.

„И насилна”, додала је Клемпа.

„Никада се нико према мени није тако пакосно понашао!”, завапила је повређена жена. „Никад у животу!”

Помислила сам да би било паметно рећи неколико љубазних речи да опустим ситуацију. „Не смете кривити себе, драга. То што имате тако величанствено гротескне црте лица од којих би свако иоле разуман помислио да је маска *шешко* да може бити ваша кривица.” Пришла сам јој и сажаливо је потапшала по рамену. „Ја кажем да треба да кривите родитеље.”

Женина рука је полетела увис и ошамарила ме посред лица.

„Какав изопачени језик”, рекла је оштро. „Требало би да си под кључем.”

Десни образ ми је поприлично бридео, али одбијала сам да то покажем. „Ако вам је за утеху, недавно сам била затворена у лудници. Што није било ни упола забавно као што звучи.”

Уследило је кратко ћаскање о томе како сам потпуни фијук. Ватрено сам бранила свој здрав разум и нисам приметила да ка нама јурца мала кочија. Нити да се уз шкрипу зауставља тек неколико корака од нас. Заправо, само сам овлаш видела кад су се отворила врата кочије из којих је изашла суморна прилика са лицем које је било слика и прилика хладне одлучности и злочесте радости. *Права* госпођица Олвејз је устремила свој поглед ка мени и зајецала.

„Хвала небесима да сам је пронашла!“ Показала је на мене док су јој очи преливале попут кофа на пљуску. „Моја драга ћерка, моја мала Ајви. Побегла је и целе ноћи сам обилазила село тражећи је.“

„И желите је *наштрај*?“, питала је Нацак-баба.

Окренула сам се и појурила, али нисам стигла далеко. Плачно створење које сам оптужила да је госпођица Олвејз бацило се на мене и чврсто ме ухватило. „Страшно је то што си учинила“, рекла је, „да побегнеш од своје јадне мајке“.

„Она *није* моја мајка, буцмаста глупердо!“ Очајнички сам погледала госпођицу Финч. „Госпођица Олвејз је убилачки настројена лујка из друге димензије – молим вас, не дозволите јој да ме одведе!“

„Није ти добро“, рекла је госпођица Финч озбиљно. „Мораш поћи са својом мајком.“

Три сестре и господин Адамс климали су потврдно.

„Само желим своју милу ћерку назад!“, кукала је госпођица Олвејз.

„Наравно да желите“, изјавила је жена која ме је држала за руку.

Отимала сам се свим силама, али нисам успела да се ослободим. Док ме је гурала ка госпођици Олвејз, прислонила је главу тик уз моју и шапнула: „Чуварка има планове за тебе“.

У том тренутку је све постало јасно. Све ово је било део сложеног плана да ме заробе. Једина нада ми је била да им некако скренем пажњу. Због чега сам престала да се отимам. „Стварно се понашам као лујка, опростите ми”, рекла сам гласно. „Наравно да ћу поћи са драгом мамицом. То је једино исправно.”

Пљусак се појачавао, одбијајући се о пут попут варница.

„Мислила сам да је убилачки настројена лујка из друге димензије?”, носата вештица се искезила.

Слегнула сам раменима. „Нико није савршен, драга. Па само погледајте себе.”

С тим речима шутнула сам је у цеваницу најјаче што сам могла. Прилично је гласно заурлала и почела да поскакује, попуштајући стисак. Госпођица Олвејз се устремила ка мени. Што се чинило као савршени тренутак да гурнем скакутаву краву на њу. Обе су се стропоштале на влажни пут. Величанствено! Али моја победа није потрајала. Повређени возач је скочио (уопште није био повређен) и појурио ка мени.

Муња је запарала небом кад сам се окренула и потрчала.

Госпођица Олвејз је испустила издајнички ратни поклич док сам јурила ка пољу. Жито се раздвајало и ломило под мојим стопалима. Добро сам знала тај поклич и била сам сигурна да ће за мноштво пустити армију браваша. То је потврђено ужаснутим врисцима мојих сапутника који су, без сумње, били шокирани оним што су видели.

Киша је разарала пространо поље а небо као да је сваког тренутка постајало све тамније.

„Раздвојте се и будите брзи!” Чула сам госпођицу Олвејз како урла у позадини.

Њена глупава помоћница и возач послушно су узвикнули. Тад сам осетила како се земља тресе и тутњи од корака који су

из свих праваца газили по житу. Што ми је говорило да су се браваши раширили посвуда – бесни и у потрази.

Нешто је пројурило поред мене, као кроз маглу. Устала сам и угледала увијену стазу утабаног жита. То је *сигурно* био браваш. Док сам гледала преко мрачног поља, приметила сам десетак сличних стаза – сваку је направило малено чудовиште са капуљачом.

Разматрала сам коришћење Сатног дијаманта како бих стигла у Проспу, али будући да су госпођица Олвејз и њени мали балвани били свуда наоколо, јарки сјај камена би их могао привући и била бих заробљена пре него што пређем. Зато сам поново потрчала, киша ми се сливала низ лице и мутила ми вид. Поље се простирало унедоглед – нисам била сигурна куда да пођем. Нити где бих могла да се сакријем.

„Нећеш побећи, Ајви.” Госпођица Олвејз је звучала као да се забавља. „Надјачана си и надмудрена. Помири се са судбином – можда ћеш чак и уживати.”

„Никада!”, пожелела сам да викнем. Али нисам била комплетни идиот, држала сам језик за зубима.

Наставила сам да трчим колико ме ноге носе. Онда сам чула гласно, испрекидано дисање. Окренула сам главу и погледом ухватила возача који је јурцао ка мени кроз класје жита. Зато сам скренула улево. Тад сам опазила камену кућу коју смо видели са пута. Нисам имала избора па сам појурила ка њој.

То није дуго трајало. Испречила ми се рука с канцама и ухватила ме за чланак. Стропоштала сам се на земљу а пад ми је ублажила хрпа изломљеног класја. Подигла сам поглед и видела малог злотвора у мантији, лице му је скривала претећа капуљача. Чула сам како шишти попут парне локомотиве. Онда је насрнуо на мене са избаченим канцама.

Уз изненадни излив дивљаштва – јер ипак ме краси урођени инстинкт пијаног морнара – снажно сам га шутнула. Минијатурна хуља је полетела уназад, пала на гњецаву земљу и откотрљала се. До тада сам већ поново била на ногама и јурила ка кући.

„Ено је!”, повикала је помоћница. „Шефице, тамо је!”

Истог тренутка сам пала на колена. Почела да пузим кроз класје попут бебе. Чула сам звиждук и топот корака у близини. Још више сам се спустила. Наставила. И баш сам тад угледала камени бунар. Тик иза куће.

„Где је?”, зарежала је госпођица Олвејз.

„Изгубила сам је, шефице”, рекла је помоћница.

„Па онда је поново наћи, будало!”

Небо се проломило и земља се затресла. У близини сам чула два или три браваша како сикћу на олују. Зато сам пожурила ка бунару. Попела се уз мали камени зид. Ставила ноге у дрвену кофу. Дугачко уже било је везано за кофу и обмотано око чекрка. Зграбила сам ручку и полако је окренула.

То је бар био план. Нажалост, чекрк је имао другачије планове. Уже се муњевито одмотало док је кофа тонула у таму. Само што сам затворила очи и почела да се молим за безбедно приземљење кад је кофа ударила о дно и распала се пода мном. Био је то болан ударац какав оставља маснице. Исувише сам префињена да бих рекла да ме је задњица болела и бридела као да је изударана хиљаду пута.

Око мене се дизала вода, киша је лила унутра а није било одвода. Мирис је био грозно мемљив а кружни зидови прилично љигави. Изнад себе сам чула како помоћница хухће и пухће. А онда се нада мном надвила сенка због чега сам претпоставила да је стигла. Примакла сам се уза зид. Зажмурила.

„Дакле?“ Била је то госпођица Олвејз. „Је ли доле?“
„Мислим да није, шефице“, зачуо се задихани одговор.
„Проклетство! Није могла да испари!“
„Рекао бих да је прешла у Проспу“, рекао је возач.
„Не“, рекла је госпођица Олвејз, „да је то урадила видели
бисмо светлост камена.“ Дуга тишина. А онда је госпођица Олвејз

повикала у кишу: „Знам да ме чујеш, Ајви, где год да се кријеш. Можда ће те занимати да сам посетила твоју малу колибу поред мора – твој пријатељ Јаго није ме најљубазније дочекао.”

Покрила сам уста да бих спречила гласни уздах.

„Задивљујуће се борио.” Госпођица Олвејз се злочесто насмејала. „Бојим се да сам му сломила руку. Страшно непоштено с моје стране. Ајви, ако желиш да поново видиш Јага, онда се покажи. Покажи се или је дечко мртав!”

Како сам само желела да се предам. Али да ли сам могла да верујем госпођици Олвејз да ће ослободити Јага када ме ухвати? Није ми се чинила као убилачки настројена лујка од речи. Морала сам да верујем да јој је Јаго кориснији жив него мртав. Зато сам остала тиха.

„Дођите, претражићемо кућу”, наредила је госпођица Олвејз.

Киша је падала све јаче. Била је немилосрдна. Бесна. Чак и кад сам се прибила уза кружни зид, стизала је до мене. Хладноћа је била тако оштра и окрутна да сам помислила да ми се киша подвлачи под кожу, ломи ми кости и испуњава ми срж док је не заледи. Небо је тутњало као бесни цин. Вода ми је сад већ била до струка. И више нисам осећала усне.

То је последња ствар коју памтим у вези са својим величанственим бекством.

